

6. C. kr. poljedelsko ministrstvo se poziva, da skrbi za to, da se vsa državna sredstva, namenjena pospeševanju živinoreje, pravilno uporabljajo, skrti naj se, da se ne bo le več živine pridelalo, temveč tudi kakovost in pleme izdatno izboljšalo, da bomo lahko zadostili vsem notranjim potrebam domačega trga za meso ter imeli razun tega še obilni izvoz.

7. Vlada naj podpira z vsemi sredstvi ustanovitve kmečkih zadrug za živinorejo, za izboljšanje tiste, za krmiljenje, pašo, in za vnovčevanje mleka in pridelkov iz njega, zadržnim potom.

8. Vlada naj pospešuje z razpolagajočimi sredstvi razprodajo živine. Nadalje naj skrbi za to, da naša domača živina, ki tvori velikansko vrednost za vse ljudsko gospodarstvo, ostane ali bode obvarovana pred kužnimi boleznimi, in se v dolednem času vpelje obvezno zavarovanje živine pod primernimi pogoji.

9. Vlada se poziva, vpeljati v vsaki deželi gojišče za razna, v deželi potrebna semena, da se jih omogoči, vzgajati doma in pri kmetovalcih dobičkonosno razširiti, ter produkcijo primerno pomnožiti, kakor se to v naprednih državah že stalno vrši.

10. Sklenilo in zahtevalo se je tudi od vlade, da razširi v vseh deželah prepotreben kmetijski pouk za temeljito spoznavanje vseh potrebnih pogojev za uspešno gospodarstvo v prid kmečkemu stanu in vseh državljanov.

(Konec pril.)

Politični ogled.

— **Volilno gibanje.** Volitve so razpisane za 13. junija, morebitne ožje volitve za 20. junija. Vse stranke delajo z mrzlično hitrostjo predpriprave za volilni boj. Nekatere proglašajo že kandidate. Na Slovenskem dosedaj še nobena stranka ni postavila kandidatov. Vse, kar se že govori o kandidatih, je le ugibanje. Liberalne stranke po različnih slovenskih deželah se čutijo tako slabe, da gotovo vsaj v vseh okrajih ne bodo postavile kandidatov. Prepričani smo, da bodo tudi v teh okrajih pošteno dobile po hrbtu. Katoliško-narodne stranke, združene v veliko Vseslovensko ljudsko stranko, kateri nadležuje zmagoviti dr. Šusteršič, upajo na zmago v vseh okrajih. Če se to zgodi, potem je tudi gotovo, da bodo na Dunaju naši poslanci dosegli več, kakor dosedaj, ko so imeli tudi liberalni ostanki svoj klub.

— **Iz Bosne prihajajo razveseljiva poročila.** Bosanski kmet je še vedno tlačan in odvisev. Sedaj se je pa v bosanskem deželnem zboru sklenil zakon, po katerem se bo kmet odkupil. Odkup se bo izvršil s posredovanjem vlade. Bosanec dobi toliko posojila, kolikor ga rabi za odkup. Posojilo bo seveda z najnižimi obrestmi in se bo odplačevalo v letnih obrokih. Urejeno bo tako, da bo tekom najmanj 30 ali tekom največ 50 let posojilo povrnjeno.

— **Na Portugalskem se bodo vršile koncem maja volitve.** Ker se sedanji mogotci boje, da bi jim ljudstvo, ki je še vedno vdano oltarju in prestolu, ne obrnilo hrbta in jim izrgalo vlado, so skovali nalašč za te volitve nov volilni red. Pri tem so pokazali zopet, kako se svobodomiselnost brez pomiselka posluži vsakega, še tako umazanega sredstva, samo, da se obdrži pri polnih jaslih. Nov volilni red določa, da imajo volilno pravico samo oni, ki znajo pisati in čitati. Ker pa je na Portugalskem s šolami še zelo slabo preskrbljeno, je med kmečkim ljudstvom pretežna večina takih, ki ne znajo čitati in pisati. Vsi ti bodo izgubili sedaj volilno pravico. Ker je pa kmečko ljudstvo še vedno za monarhijo, je za svobodomiselnost na ta način odstranjena nevarnost, ki jim preti. Pa to se jim še ni zdelo dovolj. Kakor znano, so igrali pri vstaji največjo vlogo vojaki. Ti so največja opora sedanjih mogotčev in radi tega določa novi volilni red, da imajo vojaki, kar ni v nobeni drugi državi, volilno pravico.

— **Vstaja v Albaniji.** Pri letošnji vstaji v Albaniji, o kateri smo pisali že v zadnji številki in ki traja še vedno dalje, je najzanimivejša, da so se uprli prvič katoliški Miriditi. — Albanci niso en rod, ampak v Albaniji prebiva več različnih rodov, od katerih so eni katoliški, drugi mohamedanci, tretji pravoslavni. Vseh dosedanjih vstaj so se udeleževali na-

vadno samo mohamedanci, letos so se pa vzdignili tudi katoliki. Najmočnejši katoliški albanski rod so Miriditi. Prebivajo v južni Albaniji in štejejo okoli 25.000 duš. Prejšnjemu sultanu Abdul Hamidu so bili zelo zvesti in so mu izkazali veliko uslug. Seveda so imeli radi tega mnogo pravic in so bili skoro popolnoma samostojni. Ko je pa prišlo v Turčiji do preobrata in je prišel nov sultan ter so zagospodovali mladoturki, so se razmere začele spreminjati. Mladoturki hočejo, da bi vladala v vsej državi turška vera in turški jezik. Tudi ne marajo, da bi živeli albanski rodovi še nadalje toliko svobode. Začeli so radi tega spletkariti. Najprvo so Albancem vse obljubili, samo, da so dobili od njih orožje — Albanec je vedno oborožen — nato so jih pa pričeli pritiskati in tlačiti. Posledica tega nepoštevnega ravnanja je sedanja vstaja, pri kateri igrajo katoliški Miriditi, ki so najhrabrejši rod, največjo vlogo.

Razne novice.

* **Vesele velikonočne praznike** želimo vsem prijateljem, somišljenikom in naročnikom.

* **Osebna vest.** Vrlo znani načelnik okr. zastopa šoštanjskega, c. in kr. komornik Karl pl. Adamovich de Csepín v Velenju, je zaročil svojo hčerko Marijo z grofom Hervardom Auersperg, c. in kr. komornikom in nadporočnikom 5. dragonskega polka v Sl. Bistrici. — Cerkevna poroka bo v sredo, dne 19. aprila 1911, ob 11. uri predpoldne v grajski kapeli v Velenju. Na prošnjo nevestinih starišev bodo izvršili poroko ekscelencja premilostljivi nadpastir, ki dojdejo v ta namen v Velenje v torek, dne 18. aprila popoldne.

Iz pošte. Poštna oddaja se ustanovi v Gaberju pri Rogatecu. Poslovodja bo prevzemal in oddajal tudi poštne pošiljatve. Promet bo posredovala vozna pošta med Rogatecem in Zetalami.

Imenovan je za deželnega živinozdravnika v Šmarju pri Jelšah gospod Anton Peršuh.

Odlikovanje. C. kr. kurat vojne mornarice Karol Kokol je odlikovan z vitežkim redom Franca Jožefa. Čestitamo!

* **Od finančne straže.** V pokoj je šel finančne straže nadkomisar v Šmarju, g. Henrik Voršič. Imenovani so: Za respicijenta nadpaznik g. Matija Rihčič v Brežicah in za def. nadpaznika provizorična nadpaznika gg. Franjo Pauline v Brežicah in Matija Pogoreuc v Ptuj. — Premeščeni so gg. nadpazniki: Rok Bratuša iz Celja na Laško, Franjo Jodi iz Slovenjega Gradca v Maribor, Jakob Kaiser iz Ptujja v Celje, Matevž Pogoreuc iz Laškega v Ptuj, in pazniki: Andrej Gomiunig iz Rečice v Celje, Ivan Sabati iz Sevnice v Brežice in Ferdinand Vanič iz Radgone k Sv. Jurju ob Ščavnici. — Novonastavljen je v Ormožu paznik Karol Spindler. — V finančne straže uradniški tečaj v Brno je poklican c. kr. finančne straže nadpaznik g. Jože Lužar iz Maribora, in v carinski tečaj v Inomost nadpaznika gg. Peter Kerndl iz Maribora in Franjo Repolusk iz Sv. Jurja ob Ščavnici.

Umivanje nog v stolnici. Prevzvišeni knezoškof bodo letos na veliki četrtki izvršili pomenljivo obred umivanja nog na 12 starčkah, katerih imena so: Michael Zechner (88 let), Janez Maček (83), Franc Bračko (77), Jurij Veranič (76), Leopold Hönlmann (76), Ignacij Hutter (76), Janez Kramberger (75), Anton Puchmeister (74), Janez Zechner (73), Janez Kolar (72), Anton Prikl (70), Matija Marešič (70). Skupna starost imenovanih znaša 910 let.

* **Osrednja zadruga za vnovčevanje živine in pospeševanje živinoreje v Mariboru** je priredila v nedeljo, dne 9. aprila dva shoda. Prvi se je vršil zjutraj po prvem opravilu v Zadržnem domu v Št. Lovrencu na Dravskem polju, drugi pa popoldne v Cirkoveah v Goljatovi gostilni. Na obeh shodih, ki sta bila dobro obiskana, je govoril poslovodja zadruga, Fr. Žebot. Mnogo kmetov je pristopilo k zadrugi. — Na belo nedeljo, dne 23. aprila dopoldne po cerkvenem opravilu se vrši gospodarski shod pri Sv. Andreju v Slov. gor., isti dan popoldne po večernicah pa o priliki obnega zbora Posojilnice pri Sv. Boltenku v Slov. gor. Kmetje-zivinorejci, pridite!

Pavel je nagnil glavo, a Emo je ni zdrobil z mečem, presenečen je obstal; tako ne govori izdajalec, tako govori resnica!

Leta so pretekla. V konjeniškem boju proti partijskim razbojnikom je bil Kvirilij Kornelij smrtno ranjen. Mirno leži v vročem pesku. Poveljnik čet se skloni nad njim:

„Skoda za tega junaka!“
Tu zašepče umirajoči vojak svojo zadnjo besedo:

„Kristus!“
Kakor od strele zadet odskoči konjeniški poveljnik:

„Tudi ta!? Bogovi rimske države, bojim se, da se vam bliža konec, ako že taki možje priznavajo Nazarencu.“

Dal je kratko povelje bližnjemu konjeniku. Ta je skopal s pomočjo tovarišev grob, in ko so bili gotovi ter so se drugi oddaljili, je ostal vojak sam na grobu, zvezal v mal križ dve puščici ter ju nataknil na gomilo.

Tudi ta! —

* **Slov. Kmečka zveza** se pridno pripravlja na volitve. Zaradi kandidatov je s svojimi zaupniki po različnih okrajih v neprestanem stiku. Kmalu bodo sklicani shodi zaupnikov, na katerih zaupniki veljavno in obvezno sklepajo o kandidaturah. Po dovršenih zaupnih shodih bo vodstvo Slov. kmečke zveze proglašilo kandidate. Toda že sedaj je treba agitacije za stranko, kajti osebe niso glavna stvar, ampak stranka in njen program.

* **Kako je s shodi?** Sedaj, ko so volitve za državni zbor uradno že razpisane, se lahko vršijo tudi že volilni shodi. Volilnih shodov ni treba naznanjati nobeni oblasti. Samo, ako se vršijo pod milim nebom, se mora naznaniti ta okolnost pristojnemu glavarstvu. Volilni shod otvori sklicatelj. Če zahtevajo navzoči volilci volitev predsedništva, se lahko volilni predsedništvo. Tudi politična društva lahko zborujejo v volilnem času, toda zborovanje se mora času vsaj 24 ur prej naznaniti. Pri takem shodu predseduje društveni predsednik ali pa oni, ki ga on pooblasti. Volitve predsedništva torej pri društvenih shodih ni treba. Društveni shodi se pripravljajo za kraje, kjer bi delala volitev predsedništva težave.

* **Motenje zborovanj.** Dobro bo, če zopet ponovimo ob tem času nekatere določbe za varstvo zborovalne prostosti. Kdor sam ali v družbi z drugimi zabrani volilec, udeležiti se kaknega volilnega shoda, ali pa sploh kaknega zborovanja, ki se vrši po društvenem zborovalnem zakonu, in se je postavno sklicalo v svrhu obravnavanja javnih zadev, kdor neopravičen vdere na tak shod ali zborovanje, ali kdor prežene navzočnike ali s silo prepreči odredbe oseb, ki so poklicane za vodstvo in red na shodu, se kaznuje radi tega prestopka z zaporom od enega tedna do treh mesecev. Pa tudi, če se kdo nalašč udeleži kaknega takega shoda, čeprav ni upravičen za to, bodisi da je sklican shod le za volilce, ali omejen le na člana društva ali na vabljenca, ter se kljub pozivu voditelja ali reditelja shoda ne odstrani, se kaznuje pri politični oblasti z globo od 10 do 200 K.

Slovenski Stajerc je poklican, da pri bodočih volitvah izbere kandidate le ene stranke, in sicer one stranke, ki uživa največje zaupanje slovenskega ljudstva. Le ena stranka naj nosi odgovornost za našo politiko na Dunaju. Če se cepimo, cepimo ugled svoje državnozbornske delegacije in podaljšamo nasprotstva med poslanci samimi, ki so različnih strank in vsled tega ne morejo iti skupaj. Za to pa: Slovenska kmečka zveza naj zmaga! Delajmo na to!

„Stajerc“ od dne 9. t. m. piše: „Dr. M. Ploj se hoče torej zopet potegovati za državnozbornski mandat ptujsko-ormoškega okraja. Veliko upanja po našem mnenju nima, kajti klerikalci se bodejo z vso vnemo proti njemu vojskovali. Mi bodemo gledali dr. Plojeve kandidaturo svoje stališče še le precizirati. Na vsak način se bode naše stališče ravnalo po nastopanju dr. Ploja v gotovih vprašanjih. V kratkem poročamo več.“ Kakor se iz tega razvidi, se pripravljata skupno postopanje Plojeve in „Stajerc“ stranke. Slovenci ptujškega in ormoškega okraja — pozor!

Velezidajalec. „Alldeutsches Tagblatt“ na Dunaju piše v svoji 79. številki o programu vsenemske stranke in pravi doslovno med drugim: „Parola: „Združitev z Nemčijo!“ bo odsej vsenemško bojotno geslo. In to geslo odgovarja čustvom najširših slojev našega naroda bolj, kakor se domneva. Naša naloga pa je sedaj, da ta nejasna čustva pretvorimo v krepko zavest narodno-politične in gospodarske potrebnosti. In to svoje delo moramo z vsemi močmi tako dolgo nadaljevati, da se vsa masa našega naroda dvigne z zahtevo: „Združitev z Nemčijo! Mi imamo zadošči avstrijske politike!“... Največja sramota je, udeleževati se lojalitetnih manifestacij za one osebe in dostojanstvenike, ki trpe v državi proti Nemcem naperjeno vladno politiko... Z neumornim izobraževalnim delom je treba doseči, da se laž o lojalnosti v brezpravnosti obsojenega nemškega naroda splošno spozna, in da občuti narod kot zgočo sramote, da bi sodeloval pri razširjevanju te lojalnostne laži.“ — Pri nas na Stajerskem imamo tudi mnogo takih velezidajalskih vsenemcev, ki ne morejo pričakati trenutka, da bi se zrušila Avstrija in Habsburžani in bi postali mi robotniki Prusov in Hehenzollercev. To so ljudje, ki se zbirajo okrog bojnih društev Südmarke in Schulvereina, to so skratka skoro vsi spodnje-stajerski Nemci. In s temi Nemci se bratijo naši nemškutarški stajercijanci. Ves „Stajerc“ je včasih poln slavošpevov na te velezidajalske Nemce. Vse njegovo pisanje stremi samo za tem, pripraviti med nami Slovenci ugodna tla, da bi se združitev z Nemčijo lažje izvršila. „Stajerc“ je glasilo velezidajalec v pravem in celem pomenu besede. Samo če bi enkrat Slovenci, oziroma avstrijski Slovani, sploh izgubili čut patrijotizma, je mogoče misliti na vresničenje vsenemških ciljev in želj, in samo v ta namen se vrši vsa „Stajerc“ propaganda. Najprej nemškutarstvo, potem protestantizem in končno vsenemštvo. Zato pa boj stajercijanstvu. Zlasti sedaj pri bližajočih se volitvah imejmo vedno jasno pred očmi posilnemške namene in poučujmo razne nezavedne zaslepljenca. Boj velezidajalec!

* **Preganjanje katoliških duhovnikov v Rusiji.** Znana stvar je, da je stališče katoliških duhovnikov v Rusiji zelo težavno. Potovanje tujezemskih katoliških duhovnikov po Rusiji je skoroda onemogočeno. Oni katoliški duhovniki pa, ki bivajo v Rusiji, si morajo dovoljevati vsakovrstne sitnarje in žive pod vednim nadzorstvom. Če se pa strogim-ruskim oblastim, ki vidijo v vsakem katoliškem duhovniku že uporni-

Mogočna pretorijanska postava stoji z golim mečem pri vratih in kliče s trdim glasom:

„Ven, da ste vsi privrženci Jezusa Nazarenskega, a ne bojte se me! Toda oni-le tam je malopridnež! Imenuje se Pavel, je pa farizej Savel, ki je v Jeruzalemu preganjal vaše tovariše in jih moril; sedaj se vam dela prijaznega. Hudobnež vas hoče izdati in umoriti, kakor je umoril Štefana! Tedaj smrt hinaveu!“

Pretorijanec je rinil naprej, a možje, žene in otroci so se vrgli k njegovim nogam, proseč ga, ihteč, kličeč. Sicer sam ni dobro vedel, kaj hočejo, ker jih med vpitjem ni razumel. Tu se prerine skozi gnječo Pavel, mireč, ter stopi resno in mirno pred vojak:

„Kornelij, tvoje ime in stan sem ravno izvedel. A poznam te že dolgo, tvoj glas sem že slišal na cesti pred Damaskom. Takrat sem trepetal pred tem glasom, zdel se mi je kakor smrtno oznanilo, predno sem se spokoril za krvave svoje grehe. Skesal sem se, Kvirilij Kornelij, sedaj lahko umrjem; tvoj meč me lahko pelje le k onemu, ki sem ga preganjal h Kristusu, Sinu ysemogočnega Boga, Odrešeniku sveta.“